

SVEIKATOS MOKSLŲ STUDIJŲ KRYPČIŲ STUDENTŲ DARBO IR STUDIJŲ DERINIMAS BEI ĮTAKA STUDIJAVIMO PASIEKIMŲ ĮVERTINIMAMS

Rasa Tamulienė, Lijana Navickienė, Paulina Jurevičiūtė

Kauno kolegija

Anotacija. Darbas studijų metu yra įprastas ir plačiai paplitęs reiškinys. Studijų ir darbo derinimas teikia nemažai privalumų. Studentams darbas padeda spręsti finansinius sunkumus, taip pat įgyti vertingos patirties, plėtoti socialinius kontaktus, gerinti įvairius gebėjimus. Tačiau darbo ir studijų derinimas gali kelti tam tikrų sunkumų, kenkti studijuojančiųjų emocinei ir socialinei sveikatai, turėti neigiamą poveikį studijavimo pasiekimų įvertinimams. Straipsnyje pristatomo tyrimo tikslas – atskleisti sveikatos mokslų studijų krypties studentų darbo ir studijų derinimą bei jo įtaką studijavimo pasiekimų įvertinimams. Tyrime dalyvavo 242 sveikatos mokslų studijų krypties dirbantys studentai. Taikytas duomenų rinkimo metodas – apklausa internetu; duomenų analizės metodai – aprašomosios statistikos bei grupių palyginimo skaičiavimai. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad didžioji dalis sveikatos mokslų studijų krypties studentų pradeda dirbti pirmame kurse, per savaitę dirba 10–20 arba 21–30 valandų, o jų darbas dažniausiai nėra susijęs su būsima specialybe. Dažniausia priežastis, skatinanti studentus pradėti dirbti studijų metu, yra noras turėti savo pinigų. Studentams, derinantiems darbą su studijomis, dažniausiai kyla šios problemos: aukštoji mokykla nėra pakankamai lanksti dirbančių studentų atžvilgiu, dėl studijų tvarkaraščio kaitos yra sunku suderinti darbo grafiką. Nustatyta, kad studijų ir darbo derinimas neigiamai veikia studentų sveikatą, nukenčia jų asmeninis gyvenimas, dirbantys studentai turi mažai laisvo laiko. Dirbančių sveikatos mokslų studijų krypties studentų studijavimo pasiekimų įvertinimai nesiskiria priklausomai nuo per savaitę dirbamų valandų skaičius, studijų kurso, kuriame studentai pradeda dirbti ir dirbamo darbo pobūdžio.

Reikšminiai žodžiai: darbo ir studijų derinimas, dirbantys studentai, studijavimo pasiekimų įvertinimai, sveikatos mokslų studijų kryptys.

Įvadas

Studentai studijų metais, kaip pastebi tyrėjai (Kwadzo, 2014), patiria įtampas dėl įvairių veiksnių (atsiskyrimas nuo šeimos, akademinis stresas). Vienas jų – bandymas suderinti studijas su darbu. Darbas studijų metu yra gana įprastas ir plačiai paplitęs reiškinys. 2018 m. atliktas tyrimas 28 Europos šalyse rodo, kad vidutiniškai daugiau nei pusė visų Europos aukštųjų mokyklų studentų stengiasi suderinti studijas su darbu (Masevičiūtė, Šaukeckienė, & Ozolinčiūtė, 2018).

Tiek anksčiau, tiek pastaraisiais metais atlikti tyrimai rodo, kad dažniausiai studentai dirba dėl finansinių priežasčių. Britų atliktos studijos rodo, kad 80 proc. studentų dirba siekdami padengti pragyvenimo išlaidas (Hall, 2010). Taip pat didelė dalis studentų dirba tam, kad sumokėtų studijų įmokas (Richardson, Evans, & Gbadamosi, 2009). Australijoje daugiau kaip prieš dešimtmetį atlikti tyrimų rezultatai rodo, kad didžioji dalis studentų dirba siekdami padengti kasdienio gyvenimo išlaidas (Devlin, James, and Grigg, 2008). 2019 m. Eurostudent atlikto tyrimo rezultatai panašūs (Motives and Benefits of Working While Studying, 2019). 75 % respondentų iš įvairių Europos šalių nurodė dirbantys dėl poreikio finansuoti savo studijas, Suomijoje, Islandijoje, Latvijoje ir Norvegijoje daugiau nei 80 proc. tyrimo dalyvių

pažymėjo, kad pagrindinė darbo priežastis – pragyvenimui reikalingos lėšos. Kas antras dirbantis studentas teigia, kad negalėtų sau leisti mokytis be iš darbo gautų pajamų (Motives and Benefits of Working While Studying, 2019).

Nors finansiniai motyvai tarp dirbančių studentų dominuoja, tačiau svarbios ir kitos darbo studijų metu priežastys. Dalis studentų dirba siekdami įgyti darbo patirties ir geriau pasirengti profesinei veiklai baigus studijas, užmegzti jiems naudingų socialinių kontaktų tinklą, norėdami būti nepriklausomi nuo tėvų, leisti sau papildomas pramogas. Jau prieš 30 m. atliktos studijos autoriai teigė, kad darbas studijų metais sudaro prielaidas sėkmingesnei profesinei karjerai, didina įsidarbinimo galimybes (Schill, McCartin, & Meyer, 1985 cit. iš Pregoner, Accion, Buraquit, & Amoguis, 2020). Pastaraisiais dešimtmečiais atliktų studijų rezultatai rodo, kad dirbdami studentai efektyviai plėtoja komandinio darbo, komunikacinius ir praktinius įgūdžius (Curtis & Lucas, 2001). Būtinybė derinti studijas ir darbą taip pat gali pagerinti laiko planavimo įgūdžius (Sanchez-Gelabert, Figueroa, & Elias, 2017). Darbo patirtis traktuojama kaip prielaida studentams įgyti vertingos socialinės patirties, didinti savivertę, pasitikėjimą savimi, stiprinti atsakomybės jausmą (Pregoner, Accion, Buraquit, & Amoguis, 2020).

Nepaisant darbo studijų metu privalumų, kai kurie tyrėjai atkreipia dėmesį į neigiamus darbo ir

studijų dermės aspektus. Derinant darbą ir studijas, kaip pastebi tyrėjai (Creed, French, & Hood, 2015; Pregoner, Accion, Buraquit, & Amoguis, 2020), kyla socialinių vaidmenų konfliktai, sudėtinga išlaikyti harmoningo gyvenimo balansą, lieka mažai laisvo laiko. Tai turi neigiamą poveikį studentų psichoemociinei bei socialinei sveikatai – patiriamas nerimas, stresas, gali pablogėti santykiai su artimaisiais.

Visgi plačiausia mokslinė diskusija, analizuojant studijų ir darbo dermės klausimą, stebima apie darbo poveikį studijoms (Sanchez-Gelabert, Figueroa, & Elias, 2017; Pregoner, Accion, Buraquit, & Amoguis, 2020). Dirbantys studentai linkę dažniau praleisti teorinius ir praktinius užsiėmimus, mažiau laiko skirti individualių darbų atlikimui bei pasirengimui atsiskaitymams, jie rečiau naudojami bibliotekomis, laboratorijomis (Ryan, Barns, McAuliffe, 2011; Tamulienė, 2014, Neyt, Omeij, Verhaest ir Baert, 2017). Tai turi neigiamą poveikį studijoms, kuris pasireiškia žemesniais studijavimo pasiekimų balais, studijų pertraukomis ar studentų „iškritimu“ iš studijų proceso (Hall, 2010; Hovdhaugen, 2015).

Lietuvoje atlikta tyrimų įvairiais darbo ir studijų dermės aspektais (Tamulienė, 2014; Masevičiūtė, Šaukeckienė, & Ozolinčiūtė, 2018; Lietuvos studentų sąjunga, 2018; Lukšas, 2019). Tačiau pasigendama tyrimų, skirtų sveikatos mokslo studijų kryptių studentų darbo ir dermės klausimams.

Tyrimo tikslas – atskleisti sveikatos mokslų studijų kryptių studentų darbo ir studijų derinimą bei jo įtaką studijavimo pasiekimų įvertinimams.

Tyrimo uždaviniai:

1. nustatyti sveikatos mokslų studijų kryptių studentų darbo studijų metu priežastis, dirbamo darbo pobūdį, darbo valandų per savaitę skaičių bei studijų kursą, kuriame pradėjo dirbti;
2. atskleisti dirbantiems sveikatos mokslų studijų kryptių studentams kylančias problemas derinant darbą su studijomis;
3. nustatyti darbo studijų metu sąsajas su studijavimo pasiekimų įvertinimais priklausomai nuo kurso, kuriame studentas pradėjo dirbti, darbo valandų skaičiaus per savaitę bei darbo pobūdžio.

Tyrimo metodologija ir metodika

Tyrimo organizavimas ir eiga: tyrimas vykdytas 2020 m. rugsėjo–gruodžio mėnesiais, įgyvendinant ŠMSM projektą „Pedagogikos, socialinio darbo ir sveikatos mokslo kryptių studentų studijų ir darbo derinimas“. Tyrime dalyvavo Kauno kolegijos, Vilniaus kolegijos bei Klaipėdos valstybinės kolegijos studentai. Taikytas

duomenų rinkimo metodas – internetinė apklausa raštu. Tyrimo instrumentas – klausimynas buvo sukonstruotas iš 20 klausimų, apimančių 4 klausimų blokus. Pirmasis klausimų blokas buvo skirtas nustatyti studentų studijavimo charakteristikas, antrąjį bloką sudarė klausimai apie studentų dirbamo darbo pobūdį, trečiasis apėmė kompleksinius klausimus apie studijų ir darbo suderinamumo ypatumus, ketvirtąjį bloką sudarė sociodemografiniai duomenys. Tyrimo metu gautųjų duomenų analizė buvo atlikta taikant šiuos metodus: aprašomosios statistikos (vidurkių, dažnių) bei grupių palyginimo (Kruskalo-Voliso kriterijus) skaičiavimus.

Tyrimo dalyviai: tyrime dalyvavo 612 sveikatos mokslų kryptių studijų programose studijuojančių studentų, iš kurių 370 (60,5 %) – nedirbantys, 242 (39,5 %) – dirbantys. Tolimesnei tyrimo duomenų analizei atlikti buvo atrinkti tik dirbantys, t. y., 242 sveikatos mokslų studijų kryptių studentai. Didžioji dalis (51,2 %) tyrime dalyvavusių studentų studijuoja Kauno kolegijoje, 27,7 % – Vilniaus kolegijoje, 21,1 % – Klaipėdos valstybinėje kolegijoje (1 lentelė).

1 lentelė. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal instituciją, kurioje studijuojama (N=242)

Institucija	N
Kauno kolegija	51,2 % (124)
Vilniaus kolegija	27,7 % (67)
Klaipėdos valstybinė kolegija	21,1 % (51)

Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal studijų programas bei lytį pateikiamas 2 lentelėje. Didžiąją dalį (95,9 %) tyrimo dalyvių sudarė moterys. Tyrime dalyvavo daugiausiai studentų iš bendrosios praktikos slaugos, burnos higienos, kosmetologijos bei kineziterapijos studijų programų, mažiausiai – iš dantų technologijos ir ergoterapijos studijų programų (2 lentelė).

2 lentelė. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal studijų programas ir lytį (N=242)

Studijų programa	Moterys	Vyrai	N
Burnos higiena	96,7 % (29)	3,3 % (1)	30
Odontologinė priežiūra	100 % (19)	0 % (0)	19
Dantų technologija	100 % (3)	0 % (0)	3
Bendrosios praktikos slauga	100 % (74)	0 % (0)	74
Akušerija	100 % (11)	0 % (0)	11
Kosmetologija / Grožio terapija / Higieninė ir dekoratyvinė kosmetologija	100 % (26)	0 % (0)	26
Kineziterapija	87 % (20)	13 % (3)	23
Ergoterapija	75 % (3)	25 % (1)	4
Biomedicinos diagnostika	91,7 % (11)	8,3 % (1)	12
Radiologija	85,7 % (12)	14,3 % (2)	14
Dietetika	90,9 % (10)	9,1 % (1)	11
Farmakotechnika	93,3 % (14)	6,7 % (1)	15
Iš viso:	95,9 % (232)	4,1 % (10)	242

Didžioji dalis (86,4 %) tyrimo dalyvių buvo iki 29 metų amžiaus, 5 % – 29–35 metų amžiaus, 8,7 % – vyresni nei 35 metų amžiaus (3 lentelė).

3 lentelė. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (N=242)

Amžiaus grupė	N
< 29 metai	86,4 % (209)
29-35 metų	5 % (12)
> 35 metai	8,7 % (21)
Iš viso:	242

Tyrimo etika: atliekant tyrimą buvo laikomasi informuoto sutikimo bei konfidencialumo užtikrinimo nuostatų.

Tyrimo „Sveikatos mokslų studijų kryptių studentų darbo ir studijų derinimas bei įtaka studijavimo pasiekimų įvertinimams” rezultatai

Darbo studijų metu priežastys, dirbamo darbo pobūdis, darbo valandų per savaitę skaičius bei studijų kursas, kuriame studentai pradėjo dirbti

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad didžioji dalis (67,4 %) sveikatos mokslų studijų kryptių studentų pradėjo dirbti pirmame kurse, šiek tiek mažiau – 23,1 % – antrame kurse, mažiausiai (8,7 %) – trečiame kurse. Du tyrimo dalyviai nurodė, jog pradėjo dirbti ketvirtame kurse (Akušerijos ir Bendrosios praktikos slaugos studijų programų trukmė – 3,5 m.) (4 lentelė). Nustatyta, kad didžioji dalis sveikatos mokslų studijų kryptių studentų dirba 10–20 val. (32,6 %) arba 21–30 val. (33,5 %) per savaitę. Tik 10,8 % tyrimo dalyvių nurodė, kad dirba mažiau nei 10 val. per savaitę. Daugiau nei pusė (55,4 %) tyrime dalyvavusių sveikatos mokslų studijų kryptių studentų nurodė, jog dirba su būsima specialybe nesusijusį darbą, 9,9 % – dirba darbą, susijusį su mėgstama veikla (4 lentelė).

4 lentelė. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal kursą, kuriame pradėjo dirbti, darbo valandų per savaitę skaičių ir dirbamo darbo pobūdį (N=242)

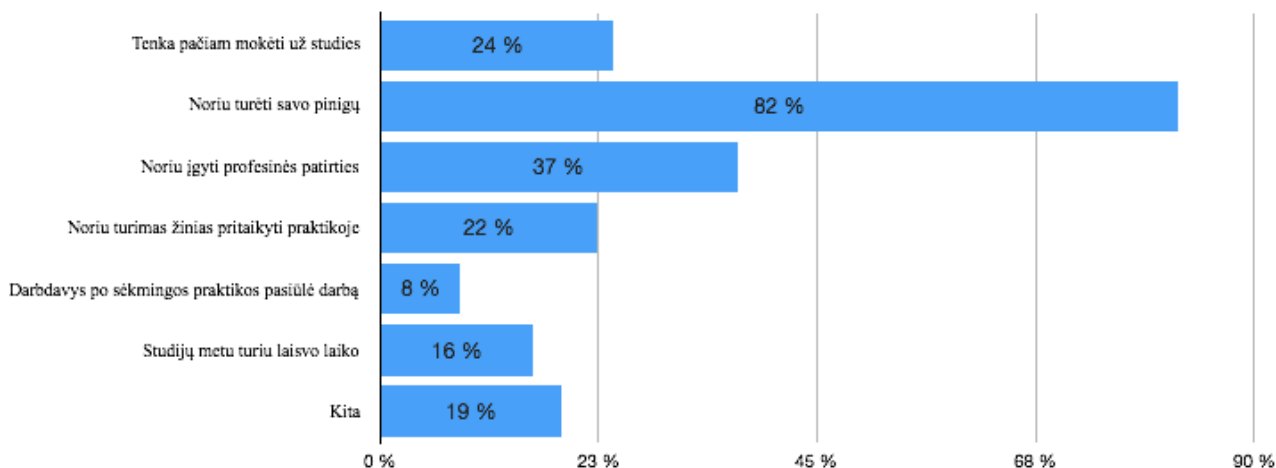
Kursas, kuriame pradėjo dirbti	N	Darbo valandų per savaitę skaičius	N	Darbo pobūdis	N
I kursas	67,4 % (163)	< 10 val.	10,8 % (26)	Susijęs su būsima specialybe	34,7 % (84)
II kursas	23,1 % (56)	10-20 val.	32,6 % (79)	Nesusijęs su būsima specialybe	55,4 % (134)
III kursas	8,7 % (21)	21-30 val.	33,5 % (81)	Susijęs su mėgstama veikla	9,9 % (24)
IV kursas	0,8 % (2)	31-40 val.	23,1 % (56)		

Analizuojant priežastis, dėl kurių dažniausiai pradeda dirbti sveikatos mokslų kryptių studijų programų studentai, nustatyta, jog dažniausia priežastis yra noras turėti savo pinigų (82 %). Dalis

studentų nurodė, jog pradėjo dirbti studijų metu, nes nori įgyti profesinės patirties (37 %), tenka pačiam mokėti už studijas (24 %), nori turimas žinias pritaikyti praktikoje (22 %) (1 paveikslas).

Mažiausiai (8 %) tyrimo dalyvių nurodė, kad studijų metu pradėjo dirbti dėl to, jog darbdavys po sėkmingos praktikos pasiūlė darbą (1 paveikslas). Šis rezultatas yra sietinas su sveikatos mokslų krypties studijų programų studijuojančių studentų profesinės veiklos licencijavimo ypatumais, t. y., didžioji dalis sveikatos mokslų studijų krypties studentų gali dirbti pagal specialybę tik įgiję

siekiamą kvalifikacinį laipsnį. Tikėtina, jog sveikatos mokslų krypties studentai studijų metu dirba darbą ne pagal ketinamą įgyti specialybę, tačiau srityje, susijusioje su būsima specialybe (pavyzdžiui, burnos higienos studijų programos studentas dirba odontologijos klinikoje administratoriumi).

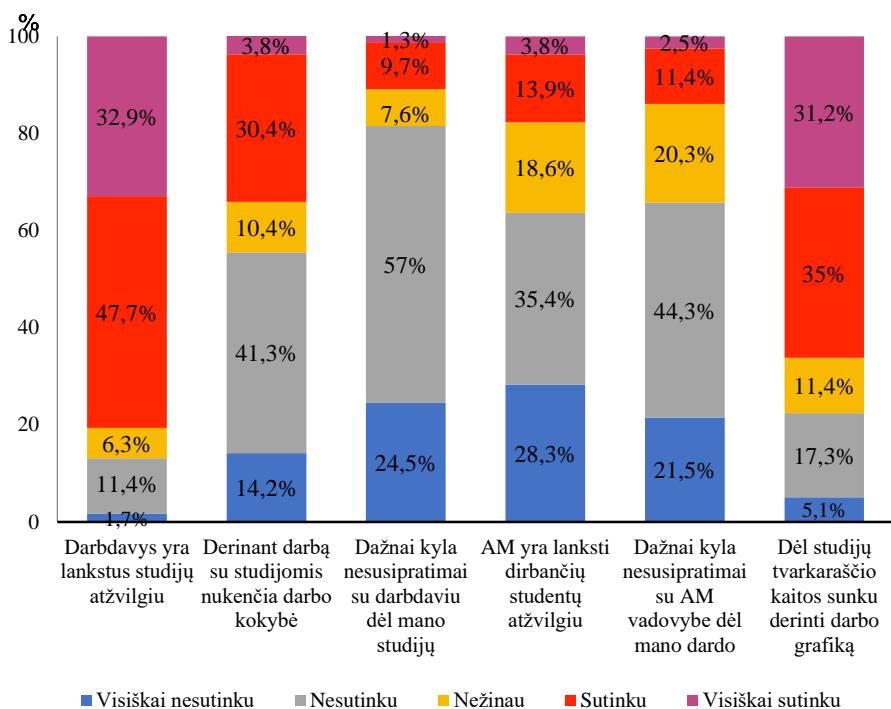


1 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal priežastis, dėl kurių pradėjo dirbti (N=242)

Darbo ir studijų derinimo metu kylančios problemos studentams

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad didžioji dalis sveikatos mokslų krypties studijų programų studentų visiškai sutiko (32,9 %) ir sutiko (47 %) su teiginiu, kad darbdavys yra lankstus studijų atžvilgiu. 57 % tyrimo dalyvių nesutiko ir 24,5 % dalyvių visiškai nesutiko su teiginiu, jog dažnai kyla nesusipratimai su darbdaviu dėl studijų. Didesnioji dalis tyrimo dalyvių nesutiko (41,3 %) ir visiškai nesutiko (14,2 %) su teiginiu, kad derinant darbą su studijomis nukenčia studijų kokybė (2 paveikslas). Tai rodo, kad didžiosios dalies dirbančių sveikatos mokslo krypties studijų programų studentų darbdaviai yra lankstūs studijų atžvilgiu, studentams gana retai kyla nesusipratimų su darbdaviu dėl studijų, o derinant darbą su studijomis studijų kokybė nenukenčia. Analizuojant dirbantiems studentams kylančias problemas aukštojo mokslo institucijoje nustatyta, jog studijų tvarkaraščio kaita sudaro sunkumų derinant darbo grafiką (31,2 % visiškai sutiko ir 35 % sutiko su teiginiu, jog dėl studijų tvarkaraščio kaitos sunku derinti darbo grafiką), studentai taip pat nurodė, kad aukštoji mokykla nėra pakankamai lanksti dirbančių studentų atžvilgiu (28,3 % visiškai nesutiko ir 35,4 % nesutiko su teiginiu, kad aukštoji mokykla yra lanksti dirbančių studentų atžvilgiu). 44,3 %

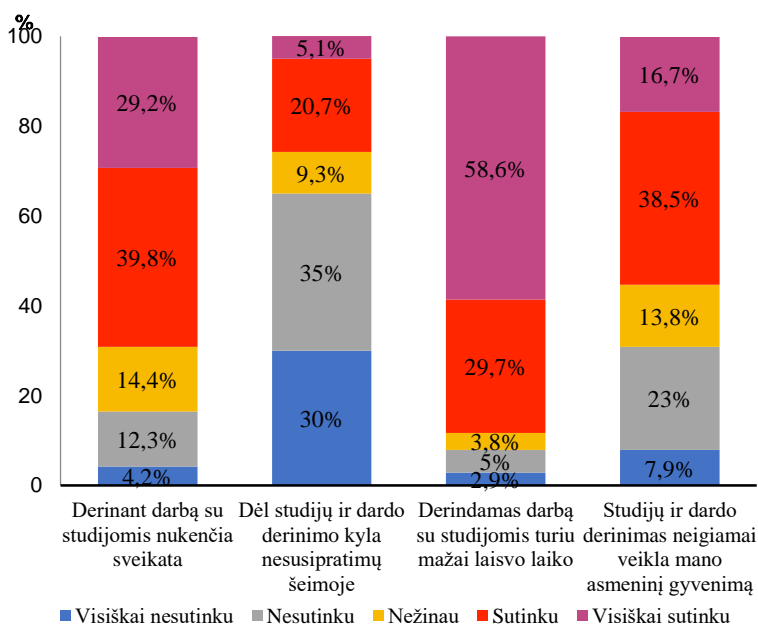
tyrimo dalyvių nesutiko ir 21,5 % visiškai nesutiko su teiginiu, kad dažnai kyla nesusipratimų su aukštosios mokyklos vadovybe dėl darbo (2 paveikslas). Tai rodo, kad nepaisant to, jog studentams kyla problemų dėl studijų tvarkaraščio kaitos derinant darbo grafiką bei aukštoji mokykla nėra pakankamai lanksti dirbančių studentų atžvilgiu, vis dėlto dirbantiems studentams nesusipratimų su aukštosios mokyklos vadovybe dėl darbo kyla retai.



2 pav. Tyrimo dalyvių nuomonė apie problemas, kylančias darbe ir AM derinant darbą su studijomis (N=242)

Analizuojant dirbantiems studentams asmeniniame gyvenime kylančias problemas derinant darbą su studijomis nustatyta, kad derinant darbą su studijomis nukentčia studentų sveikata (su teiginiu sutiko 39,8 % ir visiškai sutiko 29,2 % tyrimo dalyvių). Studentai, derinantys darbą su studijomis, turi mažai laisvo laiko (su teiginiu sutiko 29,7 % ir visiškai sutiko 58,6 % tyrimo

dalyvių) bei studijų ir darbo derinimas neigiamai veikia studentų asmeninį gyvenimą (su teiginiu sutiko 38,5 % ir visiškai sutiko 16,7 % tyrimo dalyvių) (3 paveikslas). Didžioji dalis tyrimo dalyvių nesutiko (35 %) ir visiškai nesutiko (30 %) su teiginiu, kad dėl studijų ir darbo derinimo kyla nesusipratimų šeimoje (3 paveikslas).



3 pav. Tyrimo dalyvių nuomonė apie problemas, kylančias asmeniniame gyvenime derinant darbą su studijomis (N=242)

Darbo studijų metu sąsajos su studijavimo pasiekimų įvertinimais

Siekiant atskleisti darbo įtaką studentų studijavimo pasiekimų įvertinimams buvo siekiama palyginti, ar statistiškai reikšmingai skiriasi dirbančių studentų paskutinio semestro pažymių vidurkis (iš 242 tyrime dalyvavusių sveikatos mokslų krypties studijų programų dirbančių studentų 84 nurodė savo paskutinio semestro pažymių vidurkį, todėl tolimesnė duomenų analizė buvo atlikta tik su šių studentų pateiktais duomenimis) priklausomai nuo kurso, kuriame pradėjo dirbti, per savaitę dirbamų valandų skaičiaus bei darbo pobūdžio. Atlikus palyginimą tarp grupių taikant Kruskalo-Voliso kriterijų,

tyrimo rezultatai neatskleidė statistiškai reikšmingo skirtumo tarp studentų, pradėjusių dirbti pirmame, antrame, trečiame ir ketvirtame kurse studijavimo pasiekimų įvertinimų ($p=0,367$) (5 lentelė). Taip pat nenustatyta statistiškai reikšmingų skirtumų tarp studentų, dirbančių skirtingą valandų skaičių per savaitę ($p=0,770$), studijavimo pasiekimų įvertinimų (5 lentelė). Tyrimo rezultatai atskleidė, kad nėra statistiškai reikšmingo skirtumo tarp studentų, dirbančių su specialybe susijusį, su specialybe nesusijusį bei su mėgstama veikla susijusį darbą ($p=0,207$) studijavimo pasiekimų įvertinimų (5 lentelė). Tai rodo, kad per savaitę dirbamų valandų skaičius, studijų kursas, kuriame studentai pradeda dirbti, ir dirbamo darbo pobūdis neturi įtakos sveikatos krypties studijų programos studentų studijavimo pasiekimų įvertinimams.

5 lentelė. Dirbančių studentų studijavimo pasiekimų įvertinimų palyginimas priklausomai nuo per savaitę dirbamų valandų skaičiaus, studijų kurso, kuriame pradėjo dirbti, ir darbo pobūdžio (N=84)

Studijavimo pasiekimų įvertinimų palyginimas priklausomai nuo:		N	Laisvės laispniai	Vidutinis rangas	Chi-Square	P
Studijų kursas, kuriame pradėjo dirbti	Pirmas	56	3	39,37	3,165	0,367
	Antras	19	3	42,61		
	Trečias	6	3	55,25		
	Ketvirtas	1	3	57,50		
Per savaitę dirbamų valandų skaičius	< 10 val.	5	3	37,20	1,129	0,770
	10-20 val.	24	3	39,92		
	21-30 val.	30	3	45,78		
	31-40 val.	25	3	42,10		
Dirbamo darbo pobūdis	Susijęs su būsima specialybe	34	2	47,32	3,155	0,207
	Nesusijęs su būsima specialybe	41	2	37,85		
	Susijęs su mėgstama veikla	9	2	45,44		

Išvados

1. Didžioji dalis sveikatos mokslų studijų krypties studentų pradeda dirbti pirmame kurse, per savaitę dirba 10–20 arba 21–30 valandų, o jų darbas dažniausiai nėra susijęs su būsima specialybe. Dažniausia priežastis, skatinanti studentus pradėti dirbti studijų metu, yra noras turėti savo pinigų.
2. Studentams, derinantiems darbą su studijomis, dažniausiai kyla šios problemos: aukštoji mokykla nėra pakankamai lanksti dirbančių

studentų atžvilgiu, dėl studijų tvarkaraščio kaitos yra sunku suderinti darbo grafiką. Nustatyta, kad studijų ir darbo derinimas neigiamai veikia studentų sveikatą, nukenčia jų asmeninis gyvenimas, dirbantys studentai turi mažai laisvo laiko.

3. Dirbančių sveikatos mokslų studijų krypties studentų studijavimo pasiekimų įvertinimai nesiskiria priklausomai nuo per savaitę dirbamų valandų skaičiaus, studijų kurso, kuriame studentai pradeda dirbti, ir dirbamo darbo pobūdžio.

Literatūra

1. Creed, P. A., French, J., & Hood, M. (2015). Working while studying at university: The relationship between work benefits and demands and engagement and well-being. Retrieved from <https://psycnet.apa.org/record/2014-57465-007>
2. Curtis, S., & Lucas, R. (2001). A coincidence of needs? Employers and full-time students. Retrieved from <https://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/01425450110366264?fullSc=1&journalCode=er>

3. Devlin, M., R. James, and G. Grigg (2008). Studying and Working: A National Study of Student Finances and Student Engagement. *Tertiary Education and Management* 14 (2): 111–122
4. Hall, R. (2010). The Work-study Relationship: Experiences of Full-time University Students Undertaking Part-time Employment. *Journal of Education and Work* 23 (5): 439–449.
5. Hovdhaugen, E. (2015). Working while studying: the impact of term-time employment on dropout rates. *Journal of Education and Work*, 28(6), 631-651.
6. Kwadzo, M. (2014). International students' experience of studying and working at a Northeastern public university in the US. *Journal of International Students*, 4(3), 279-291.
7. Lietuvos studentų sąjunga (2018). Socialinės dimensijos tyrimas. Prieiga per internetą: <http://www.lss.lt/wp-content/uploads/2013/01/Soc-dimensijos-tyrimas-0203.pdf>
8. Lukšas, G. (2019). Studijų ir darbinės veiklos derinimas (Master's thesis). Prieiga per internetą: <https://hdl.handle.net/20.500.12259/93413>
9. Masevičiūtė, K., Šaukeckienė, V., & Ozolinčiūtė, E. (2018). EUROSTUDENT VI. Combining Studies and Paid Jobs.
10. Motives and Benefits of Working While Studying (2019). EUROSTUDENT.EU Prieiga per internetą: https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_INTELLIGENCE_BRIEF_52019.pdf
11. Neyt, B., Omeij, E., Verhaest, D., & Baert, S. (2017). Does Student Work Really Affect Educational Outcomes? A Review of the Literature. Maastricht: Global Labor Organization (GLO) Discussion Paper No. 121. Prieiga per internetą: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/169354/1/GLO-DP0121.pdf>
12. Pregoner, J. D., Accion, N., Buraquit, D., & Amoguis, A. (2020). The Experiences of working while studying: A phenomenological study of senior high school students.
13. Ryan, M., Barns, A., & McAuliffe, D. (2011). Part-time Employment and effects on Australian Social Work Students: A Report on National Study// *Australian Social Work*, Vol. 64, Nr. 3, p. 313-329.
14. Richardson, M., C. Evans, & Gbadamosi, G. (2009). Funding Full-time Studies through Part-time Work. *Journal of Education and Work* 22 (4): 319–334.
15. Sanchez-Gelabert, A., Figueroa, M., & Elias, M. (2017). Working whilst studying in higher education: The impact of the economic crisis on academic and labour market success. *European Journal of Education*, 52(2), 232–245. Prieiga per internetą: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ejed.12212>
16. Tamulienė, R. (2014). Dirbančių ir nedirbančių studentų paramos poreikių skirtumai: koleginių studijų atvejis. *Mokslo taikomieji tyrimai Lietuvos kolegijose*, 76.

COMPATIBILITY OF WORK AND STUDIES AND ITS IMPACT ON THE EVALUATION OF HEALTH SCIENCE STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENTS

Summary

Work during studies is a widespread phenomenon. Researchers point out the negative aspects of work-study coherence, and the impact of work on studies is one of the most frequently discussed (Sanchez-Gelabert, Figueroa, & Elias, 2017; Pregoner, Accion, Buraquit, & Amoguis, 2020). Some studies have been conducted in Lithuania on various aspects of work and study coherence (Tamulienė, 2014; Masevičiūtė, Šaukeckienė & Ozolinčiūtė, 2018; Lietuvos studentų sąjunga, 2018; Lukšas, 2019). However, there is a lack of research on the coherence of work and study of students in health sciences. This study aims to reveal the compatibility of work and studies of the students in health sciences and its influence on the evaluation of learning achievements. The objectives of the research are: 1) to determine the reasons why students of health sciences work during their studies; the nature of their work, the number of working hours per week, and the study year when they started working; 2) to reveal the difficulties arising for students in health sciences when combining work with studies; 3) to identify the links between work during studies and the evaluation of learning achievements depending on the study year when the student started working, the number of working hours per week and the nature of work. The study was conducted in September-December 2020.

An online survey was used to collect the data. The target group were the students at Kaunas University of Applied Sciences, Vilniaus kolegija/University of Applied Sciences, and Klaipėda State University of Applied Sciences. The research data analysis was based on the answers of 242 students at the aforementioned higher education institutions studying the study programmes of health sciences and working. The study revealed that most students in health sciences start working in the first year of studies; they work 10-20 or 21-30 hours a week, and their work is usually not related to the future speciality. The most common reason for students to start working during their studies is the desire to earn money. The students who combine work with studies usually encounter the following difficulties: higher education institutions are not flexible enough for working students, and changes in the study schedule make it difficult to align work schedules. The study findings reveal that an attempt to combine studies and work negatively impacts students' health; their personal life is affected, and working students have little free time. The number of working hours per week, the study year when students start working, and the nature of the work do not have a significant impact on the evaluation of learning achievements of the working students.

Keywords: compatibility of work and studies, working students, evaluation of learning achievements, health science studies.

Informacija apie autorius

dr. Rasa Tamulienė. Kauno kolegijos Medicinos fakulteto docentė. Mokslinių tyrimų kryptys: studijų kokybė, sveikatos priežiūros darbuotojų psichoemocinė sveikata, tarpprofesinis bendradarbiavimas.
El. pašto adresas: rasa.tamuliene@go.kauko.lt

dr. Lijana Navickienė. Kauno kolegijos Medicinos fakulteto docentė. Mokslinių tyrimų kryptys: studijų kokybė, profesinė aplinka, visuomenės sveikata.
El. pašto adresas: lijana.navickiene@go.kauko.lt

Paulina Jurevičiūtė. Kauno kolegijos Burnos higienos studijų programos studentė.
El. pašto adresas: paulina.ju8697@go.kauko.lt